27.11.2018

Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta

Viite: HE 226/2018 vp

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAEIKSI SÄHKÖISEN VIESTINNÄN PALVELUISTA ANNETUN LAIN JA JULKISEN HALLINNON TURVALLISUUSVERKKOTOIMINNASTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt sosiaali- ja terveysministeriöltä kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi sähköisen viestinnän palveluista annetun lain ja julkisen hallinnon turvallisuusverkkotoiminnasta annetun lain muuttamisesta.

Sosiaali- ja terveysministeriö kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto. Lainsäädännön kehittämisesitykset ovat kannatettavia. Esityksen sisältämillä lakimuutoksilla mahdollistettaisiin laajakaistainen viranomaisviestintäpalvelu, jolla korvataan nykyinen viranomaisradioverkkoon (VIRVE) perustuva kapeakaistainen viranomaisviestintäpalvelu.

Sosiaalihuolto, terveydenhuolto ja ympäristöterveydenhuolto ovat ihmisten ja yhteiskunnan hyvinvoinnin, turvallisuuden ja kriisinkestävyyden kannalta keskeisiä toimijoita normaalioloissa, häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Sosiaali- ja terveysministeriöstä on tärkeää, että toimialalla on oikeus käyttää viranomaisten käyttöön kehitettyjä korkean varautumisen ja turvallisuuden viestintäratkaisuja. Viestintäratkaisujen tulee tukea viranomaisten keskinäistä yhteistyötä häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Voimassa olevan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 3 §:ssä ja 250 §:ssä on käytetty ensihoitopalvelun käsitettä, joka on nyt käsittelyssä olevassa lakiesityksessä laajennettu siten, että lain 3 §:n 39 a) kohdan määrittelyissä käsitteenä käytetään *sosiaali- ja terveydenhuollon päivystysjärjestelmä –käsitettä*. Tämä lain kohta määrittelee tehtäviä, jonka vuoksi viranomaisverkko on rakennettu. Uutta laajempaa käsitettä käytetään myös lakiehdotuksen 250 §:ssä, jossa määritellään viranomaisverkon ja viranomaisviestintään liittyvän viestintäpalvelun käyttöön oikeuttavia tahoja. Sosiaali- ja terveysministeriö pitää tätä lain kohtien muutosta ja sen perusteluita hyvänä ja ajantasaisena. Aiemmin käytetty ensihoitopalvelun käsite kattaa vain osan sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista, jotka jo nykyisin käyttävät VIRVE-palveluita, ja jotka jatkossa tulevat käyttämään myös uutta laajakaistaista viranomaisviestintäpalvelua. Nyt lakiehdotuksessa käytetty sosiaali- ja terveydenhuollon päivystysjärjestelmä käsitteenä kattaa sosiaalihuollon, terveydenhuollon ja ympäristöterveydenhuollon päivystyspalvelut ja –järjestelmät. Ensihoitopalvelu ei toimi itsenäisesti erillään toiminnallisesti tai juridisesti esimerkiksi terveydenhuollon sairaalapäivystysjärjestelmästä tai sosiaalipäivystysjärjestelmästä. Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon toimialaan kuuluvalla ympäristöterveydenhuollolla on päivystysjärjestelmässä merkittävä ja tärkeä osa.

Ympäristöterveydenhuolto sisältää päivystystilanteina esimerkiksi juomaveden saastumiseen liittyviä toimenpiteitä. Sosiaalihuollon päivystyksellisiä toimintoja ovat esimerkiksi väestön äkilliseen huoltoon ja evakuointiin liittyvät tehtävät.

Lakiesityksen mukaan lakiin julkisen hallinnon turvallisuusverkkotoiminnasta ei olla tekemässä vastaavaa muutosta, vaan muutoksen katsotaan toteutuvan sähköisen viestinnän palveluista annettuun lakiin (em. 3§ ja 250§) tehtävillä muutoksilla. Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa, että perusteluteksti julkisen hallinnon turvallisuusverkkotoimintaan ulottuvien samojen edellä mainittujen muutosten osalta on melko vaikeaselkoinen. Muutosten tuominen lakipykäliin olisi voinut helpottaa lain tulkintaa ja merkittävästi edistää viranomaisyhteistyötä alueellisella ja paikallisella tasolla.

Sosiaali- ja terveysministeriö ei ole nyt kyseessä olevien lakimuutosten yhteydessä esittänyt turvallisuusverkon *käyttövelvoitteen* säätämistä ensihoitopalvelua laajemmaksi. Sosiaali- ja terveysministeriö kuitenkin katsoo, että toimialalle on tärkeää, että sillä on lakiin selkeästi kirjattu *käyttöoikeus* sekä viranomaisverkkoon että uuteen laajakaistaiseen viranomaisviestintäpalveluun sosiaali- ja terveydenhuollon (ml. ympäristöterveydenhuolto) päivystysjärjestelmän osalta, jotta toimiala pystyy omalta osaltaan turvaamaan yhteiskunnan elintärkeät toiminnot myös häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Neuvotteleva virkamies Merja Rapeli